

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3SŽi/29/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200026
Dátum vydania rozhodnutia:	11.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200026.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu: JUDr. M. O., trvale bytom M. XXX XX S., proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SLV-OLVS-129/2011 zo dňa 07.11.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 8/2012-36 zo dňa 31.07.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 8/2012-36 zo dňa 31.07.2013 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods.2, písm. a/ O.s.p. zrušil rozhodnutie Ministra vnútra Slovenskej republiky č.: SLV-OLVS-129/2011 zo dňa 07.11.2011, ako aj prvostupňové rozhodnutie žalovaného č. KM 614/SI-2011 zo dňa 05.09.2011 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie s odôvodnením, že rozhodnutie o nesprístupnení informácií z dôvodu ochrany utajovaných skutočností musí obsahovať odôvodnenie, prečo je splnená formálna podmienka utajenia, t.j. zaradenie predmetných informácií pod konkrétnu položku utajovaných skutočností (ale aj pod konkrétnu formuláciu, resp. slovné spojenie tejto položky), ako aj materiálna podmienka, t.j. prečo naozaj existuje potreba chrániť predmetné informácie v záujme Slovenskej republiky. Pri zdôvodňovaní chrániť požadovanú informáciu v záujme Slovenskej republiky tiež nemožno doslovne a mechanicky zopakovať všeobecnú charakteristiku utajovanej skutočnosti určitého stupňa utajenia prevzatú z § 3 zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností. Odôvodnením potreby utajovať informáciu nemôže byť iba jednoduché konštatovanie, že sprístupnením informácie by prišlo k ujme na záujmoch Slovenskej republiky. Povinná osoba musí v rozhodnutí podrobnejšie odôvodniť, prečo by k takej ujme malo dôjsť. Žalobcom požadované informácie o samotnej existencii požadovaných zmlúv, dohôd, dodatkov a

dátumoch ich uzatvorenia, o cene plnenia podľa predmetných zmlúv, dohôd a dodatkov, ako aj o podmienkach a výške sankcií hroziacich za ich zrušenie, či nesplnenie, nespĺňajú kritéria utajovaných skutočností podľa zákona č. 215/2004 Z.z. a rovnako sa netýkajú oblastí podľa nariadenia vlády č. 216/2004 Z.z., ktorými sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností, ani nie sú obsahom zoznamu utajovaných skutočností v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR pod položkou č. 37. Tieto dokumenty musia byť sprístupnené tak, že z nich majú byť vylúčené iba tie časti, ktorých sa dôvod obmedzenia týka. Predmetom zákonnej ochrany sú iba skutočnosti, ktoré majú v zákone ustanovené vlastnosti utajovaných skutočností, nie celé materiály, ktoré obsahujú utajované skutočnosti. Ak napríklad písomnosť obsahuje utajovanú skutočnosť, štátny orgán s právomocou ju chrániť môže utajovanú skutočnosť začerniť alebo inak urobiť verejnosti neprístupnou, ale nemôže odmietnuť uverejnenie všetkého ostatného, čo sa uvádza v písomnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené nemalo byť žalovaným obmedzené sprístupnenie informácií požadovaných žalobcom, ide o sprístupnenie informácie týkajúcej sa používania verejných prostriedkov. Žalovaný mal žalobcovi sprístupniť ním požadované dokumenty tak, že z nich mal vylúčiť tie časti, ktorých sa dôvod obmedzenia týkal.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Žalovaný nesúhlasil s právnym názorom krajského súdu a podáva odvolanie, keďže má zato, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietal, že žalobca žiadal o sprístupnenie informácií týkajúcich sa všetkých zmlúv uzatvorených so spoločnosťou ORGA - TRADE a.s., Račianska 188, 830 04 Bratislava, IČO: 31 402 038, týkajúcich sa modernizácie technických prostriedkov slúžiacich na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky a akýchkoľvek dohôd a dodatkov meniacich alebo zrušujúcich predmetné zmluvy, prípadne jednostranný právny úkon, na základe ktorého bola takáto zmluva zrušená.

Poukazoval na § 2 písm. a/ zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, utajovanou skutočnosťou je informácia alebo vec určená pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky svojím nariadením. Podľa § 2 písm. b/ predmetného zákona informáciou je:

obsah písomnosti, nákresu, výkresu, mapy, fotografie, grafu alebo iného záznamu,
obsah ústneho vyjadrenia,
obsah elektrického, elektromagnetického, elektronického alebo iného fyzikálneho transportného média.

Žalobcom žiadané informácie tak, ako ich vymedzil žalobca vo svojej žiadosti doručenej komunikačnému odboru kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky dňa 09.06.2011 majú charakter utajovaných skutočností podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a sú skutočnosťami, ktoré je potrebné subsumovať pod položku 37 zoznamu utajovaných skutočností v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prílohy nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 16/2008, a teda „obstarávanie“ predmetných technických prostriedkov. Žalovaný je toho názoru, že pojem „obstarávanie“ predmetných technických prostriedkov treba vykladať extenzívne a v širších súvislostiach, keďže obstarávanie predmetných technických prostriedkov sa zabezpečuje najmä formou zmlúv, a teda konkrétne aj zmluvami, ktorých znenie žalobca požadoval. Nie je možné súhlasiť so žalobcom, že zmluva nemôže tvoriť utajovanú skutočnosť ako celok. Žalobcom požadované zmluvy, dohody a dodatky tak, ako sú uvedené v jeho žiadosti, tvoria utajovanú skutočnosť ako celok, a preto sa na ne vzťahujú obmedzenia ich sprístupnenia podľa § 8 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky preto postupovalo v konaní správne, keď žalobcovi požadované informácie nesprístupnilo.

Žalovaný má za to, že návrh žalobcu nemožno považovať za dôvodný, pretože obe rozhodnutia, t.j. rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu č. SLV-OLVS-129/2011 zo 07.11.2011, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. KM 614/SI-2011 z 05.09.2011 sú rozhodnutiami vydanými v súlade so zákonom.

Žalovaný má tiež za to, že nie je vhodné komukoľvek sprístupniť, resp. zverejniť čo i len čiastkovú informáciu o samotnom nákupe a jeho predmete, obstarávaní akýchkoľvek technických prostriedkov uvedených v číselníku interných čísel komoditnej skupiny č. 10-spravodajská technika, ktoré budú používané utajovaným spôsobom útvarmi zabezpečujúcimi použitie informačno-technických prostriedkov.

Ak sa žalobcovi sprístupní takáto (aj keď len čiastková) informácia, ten je oprávnený ju rozširovať ďalej v podstate bez obmedzenia. Takýmto konaním môže dôjsť k odhaleniu foriem a metód práce polície pri boji so zločinnosťou, ktoré tvoria položku 34 zoznamu utajovaných skutočností v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky prílohy nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 16/2008.

Organizované skupiny, záujmové osoby získaním informácie o samotnom nákupe takýchto technických prostriedkov, ale aj o podmienkach nákupu, firme, cene a pod. zo zmlúv, dohôd a dodatkov, ktoré sa na prvý pohľad nemusia javiť ako utajovaná skutočnosť, môžu odhaliť možnosti, formy a spôsoby získavania informácií políciou o trestnej činnosti. Na základe takto získaných primárnych informácií sa môžu ďalej prepracovať k oveľa dôležitejším informáciám, k obstarávaným technickým prostriedkom, k ich technickej špecifikácii a pod., následne potom môžu prispôsobiť páchanie trestnej činnosti a zabrániť tak polícii v možnosti získavať potrebné informácie.

Vyhovenie žiadosti žalobcu o sprístupnenie informácií zo zmluvy o obstaraní predmetného technického prostriedku by v budúcnosti mohlo viesť k značným problémom súvisiacim s odhaľovaním foriem a metód práce polície aj pri obstarávaní iných technických prostriedkov. Táto skutočnosť bude mať dopad nielen na úrad, ďalšie útvary Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ale aj napr. na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Slovenskú informačnú službu a Národný bezpečnostný úrad pri obstarávaní technických prostriedkov používaných utajovaným spôsobom, a teda pri uzatváraní zmlúv obdobného charakteru.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného zo dňa 11.10.2013 písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a napadnutý rozsudok z iných právnych dôvodov ako vecne správny potvrdil podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p.

Podľa § 12 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že v danom prípade je zásadnou právnou otázkou aplikácia ustanovenia § 12 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobode informácií vo vzťahu k vyhláske Národného bezpečnostného úradu č. 453/2007 Z.z. o administratívnej bezpečnosti, ktorá v § 2 upravuje manipuláciu s utajovanými skutočnosťami.

Krajský súd vychádzajúc z ustanovenia § 12 zák. č. 211/2000 Z.z. vyslovil záväzný právny názor: „ak napríklad písomnosť obsahuje utajovanú skutočnosť, štátny orgán s právomocou ju chrániť môže

utajovanú skutočnosť začieniť alebo inak urobiť verejnosti neprístupnou, ale nemôže odmietnuť uverejnenie všetkého ostatného, čo sa uvádza v písomnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené nemalo byť žalovaným obmedzené sprístupnenie informácií požadovaných žalobcom, ide o sprístupnenie informácie týkajúcej sa používania verejných prostriedkov. Žalovaný mal žalobcovi sprístupniť ním požadované dokumenty tak, že z nich mal vylúčiť tie časti, ktorých sa dôvod obmedzenia týkať.

S týmto právnym názorom sa senát najvyššieho súdu nestotožnil. Pokiaľ je písomnosť označená stupňom utajenia tak uvedený spôsob zabezpečovania aplikácie § 12 zák. č. 211/2000 Z.z. jej súčasne „manipuláciou s utajovanou písomnosťou“ v zmysle § 2 vyhlášky č. 453/2007 Z.z. o administratívnej bezpečnosti. Je potrebné zdôrazniť, že uvedený pojem je vymedzený demonštratívne, preto významne zasahuje do možnosti súčasnej aplikácie § 12 zákona č. 211/2000 Z.z.

Podľa § 2 ods. 1 vyhl. č. 211/2000 Z.z. manipulácia s utajovanou písomnosťou na účely tejto vyhlášky je tvorba, príjem, evidenciu, preprava, prenášanie, ukladanie, rozmnožovanie, vyradovanie, uschovávanie a akékoľvek iné nakladanie s utajovanou písomnosťou (ďalej len "manipulácia"), ktorá sa zaznamenáva v administratívnej pomôcke, ktorou je najmä....

Súčasne je však nevyhnutné brať do úvahy ustanovenie § 2 písm. b/ č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého na účely tohto zákona je

informáciou

1. obsah písomnosti, nákresu, výkresu, mapy, fotografie, grafu alebo iného záznamu,
2. obsah ústneho vyjadrenia,
3. obsah elektrického, elektromagnetického, elektronického alebo iného fyzikálneho transportného média.

Vzhľadom na to, že zákon o ochrane utajovaných skutočností ustanovil, že informáciou je obsah písomnosti vzniká zásadná právna otázka, či ide o obsah v písomnosti vo formálnom zmysle, t.j. všetky písomné znaky uvedené na listine ako nosiči informácie, alebo v materiálnom zmysle t.j. meritórny obsah. V tejto časti sa najvyšší súd prikláňa k právnemu názoru krajského súdu, že ide o ochranu utajovaných skutočností v materiálnom zmysle. Preto výlučne označenie účastníkov zmluvy, typ zmluvy (napr. kúpna...) dátum uzavretia, všeobecný opis (názov) jej predmetu, číslo zmluvy potvrdzujúce jej existenciu, bez zverejnenia materiálneho obsahu podliehajú právnemu režimu zákona o slobode informácií v zmysle jeho ustanovenia § 12. Z obsahu žiadosti o informáciu vyplýva, že týmito údajmi žalobca v podstate disponoval a ide iba o ich verifikáciu. Je potrebné, uviesť, že zákon o slobode informácií slúži aj na verifikáciu, že žiadaná informácia existuje, ale podlieha režimu utajovaných skutočností.

Z hľadiska právnej praxe senát najvyššieho súdu poukazuje na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej činnosti (nález IV. US 464/2010-45 zo dňa 10.11.2011 zrušil rozsudok NS SR 3 SŽi/5/2009) odmietol paušálny prístup a formálny prístup k obmedzeniu prístupu k informáciám s tým, že i v týchto prípadoch je nevyhnutné vykonať správnu úvahu. To znamená, že jednotlivé obmedzenia prístupu k informáciám musia vždy prejsť materiálnym testom ustanovenia § 12 zákona o slobode informácií za použitia správnej úvahy. Medze správnej úvahy senát pre ďalšie konanie uviedol.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol v zmysle § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania a súd mu ho vo vyhlásenom rozsudku priznal. Žalobca trovy konania v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 druhá veta O.s.p. trovy konania nevyčísľil do 3 pracovných dní od vyhlásenia rozsudku. Najvyšší súd zistil, že žiadne trovy odvolacieho konania mu zo spisu nevyplývajú, preto v zmysle § 151 ods. 2 in fine O.s.p. v písomnom vyhotovení rozsudku mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.